

Datum : 19 augustus 2025

Aan de gemeenteraad van Gennepe

Zaaknummer : 863968

Onderwerp : Raadsvoorstel oud papier inzameling en verwerking

Geachte raad,

De gemeente Gennepe heeft een langdurige samenwerkingsrelatie met lokale verenigingen voor de inzameling van oud papier. In dit inzaammodel leveren verenigingen vrijwilligers voor de huis-aan-huisinzameling en/of beheren zij (tijdelijke of permanente) papiercontainers. In ruil daarvoor ontvangen de betreffende verenigingen een vergoeding voor het maandelijks ingezamelde papier. Hoewel dit model lange tijd goed heeft gefunctioneerd, staat het nu onder druk.

Het contract voor de inzameling en verwerking van oud papier met Van Munster, de huidige inzaamelaar, eindigt op 31 december 2026. Van Munster heeft aangegeven het contract niet te willen verlengen. Uit een recente marktconsultatie blijkt dat geen van de benaderde inzaamelaars bereid is om papier in te zamelen met inzet van vrijwilligers. Veiligheidsrisico's, cao-beperkingen en het tekort aan chauffeurs maken dit inzaammodel onuitvoerbaar. Daarmee komt de praktische basis onder het huidige systeem te vervallen.

De zorgen over de houdbaarheid van dit inzaammodel zijn niet nieuw. In motie 392325, aangenomen door uw raad in juli 2020, werd reeds uitgesproken dat verenigingen het moeilijk hebben met het werven van vrijwilligers en dat opbrengsten uit oud papier onder druk staan. Deze signalen zijn sindsdien verder versterkt en vormen mede de achtergrond van dit voorstel.

Deze ontwikkeling sluit aan bij de bredere verdiepende verkenningsfase die de gemeente wil starten. Daarbij wordt onderzocht of een alternatieve organisatievorm voor de huishoudelijke afvalinzameling en –verwerking mogelijk is. Het is wenselijk om ook de inzameling van oud papier hierin mee te nemen, zodat kan worden toegewerkt naar een uniforme, toekomstbestendige en uitvoerbare afvalstructuur.

Gelet op het voorgaande, stellen wij aan u voor:

1. Voor de oud papier inzameling per 1 januari 2027 over te gaan op gemeentebrede huis-aan-huisinzameling, waarbij laagbouwoningen worden voorzien van minicontainers en hoogbouwoningen het oud papier los kunnen aanbieden, zonder inzet van verenigingen.

2. De betrokken verenigingen financieel tegemoet te komen met een afbouwregeling gebaseerd op hun gemiddelde jaarlijkse opbrengsten, toegekend over een periode van drie jaar (75% - 50% - 25%).

ARGUMENTEN

Huidige inzamelstructuur is versnipperd

De oud papier inzameling in de gemeente Gennep is op dit moment versnipperd ingericht. In de ene kern vindt huis-aan-huis inzameling plaats met hulp van vrijwilligers, terwijl in andere kernen wordt gewerkt met afzetcontainers. Deze ongelijkheid leidt tot verschillen in serviceniveau, onduidelijkheid voor inwoners en een inefficiënte organisatie.

Uit de marktconsultatie blijkt dat geen enkele inzamelaar nog bereid is om oud papier huis-aan-huis in te zamelen met inzet van vrijwilligers. Inzamelaars geven aan dat deze werkwijze niet langer past binnen de huidige marktkaders. Ze wijzen op veiligheidsrisico's bij het werken met ongeschoolde vrijwilligers achter op de inzamelwagen, het structurele tekort aan chauffeurs in de avonden en weekenden, cao-beperkingen die vrijwillige inzet bemoeilijken en een bredere behoefte aan verdere professionalisering van de afvalinzameling. Daarmee verdwijnt het fundament onder het huidige systeem.

Enkele marktpartijen zijn bereid om te werken met afzetcontainers, waarbij verenigingen een beheertaak vervullen. Deze werkwijze vindt de gemeente echter niet geschikt als gemeentebrede inzamelstructuur. Het vraagt inwoners dat zij hun papier zelf moet wegbrengen, wat leidt tot een lager serviceniveau, meer bijplaatsingen en minder afvalscheiding. Brengvoorzieningen verhogen de drempel, waardoor oud papier vaker in het restafval belandt, wat in strijd is met de landelijke doelstelling om afvalscheiding te verbeteren.

Deze argumenten vormen de basis voor de keuze van de gemeente Gennep voor een uniforme, toekomstbestendige aanpak: gemeentebrede huis-aan-huis inzameling via minicontainers, zonder inzet van vrijwilligers. Deze variant biedt duidelijkheid voor inwoners, sluit aan bij de bestaande inzameling van andere afvalstromen en is uitvoerbaar binnen de huidige marktkaders.

Hoge hoeveelheid ingezameld oud papier, hoge kosten

Gennep zamelt 34% meer oud papier in dan vergelijkbare weinig stedelijke gemeenten. Deze hoge hoeveelheid is deels te verklaren door de vrij toegankelijke papiercontainers, die vermoedelijk ook worden gebruikt door bedrijven en inwoners van buiten de gemeente.

In 2024 werd in totaal 779,30 ton oud papier ingezameld via verzamelcontainers. Hiervoor ontvingen verenigingen een vergoeding van €20,- per ton, wat neerkomt op circa €16.000. Daarnaast werd 642,19 ton ingezameld via huis-aan-huisinzameling, waarvoor verenigingen

€30,- per ton ontvangen, in totaal circa €10.000. Alleen al aan vergoedingen voor verenigingen besteedde de gemeente daarmee €26.000, exclusief de kosten voor inzameling en verwerking door de inzamelaar.

Omdat de gemeente per ton naast de vergoedingen ook inzamel- en verwerkingskosten betaalt, betekenen extra kilo's automatisch extra kosten. Waar oud papier vroeger inkomsten opleverde, is het inmiddels een structurele kostenpost geworden. Door te kiezen voor een gesloten, gemeentebreed systeem waarbij laagbouwwooningen worden voorzien van minicontainers en hoogbouwwooningen hun oud papier los kunnen aanbieden, kan de gemeente het volume beter beheersen, het gebruik beperken tot eigen inwoners en zo grip houden op de kosten.

Afbouwregeling voor verenigingen

Gedurende een lange periode hebben verenigingen de gelegenheid gehad om extra inkomsten te genereren uit het ophalen van oud-papier. Per 2027 gaat de nieuwe vorm van inzameling in. Verenigingen hebben anderhalf jaar de tijd om zich voor te bereiden op de nieuwe situatie. Desalniettemin zet de gemeente in op een zorgvuldige overgang door middel van een afbouwregeling. Verenigingen ontvangen dan nog drie jaar lang een afnemende vergoeding op basis van hun eerdere inkomsten uit oud papier: 75% in het eerste jaar, 50% in het tweede jaar en 25% in het derde jaar. Zo ontstaat voor de verenigingen financiële ruimte om de begroting geleidelijk aan te passen, bijvoorbeeld door contributieverhoging of het zoeken van alternatieve inkomstenbronnen.

Voor de berekening van de hoogte van de afkoopbedragen wordt gekozen voor het gemiddelde van de jaren 2021, 2022 en 2023. Deze periode is representatief omdat toen nog alle betrokken verenigingen, waaronder het Genneps Vocaal Ensemble, actief deelnamen aan het inzamelsysteem. Door deze stabiele driejaarsperiode als uitgangspunt te nemen, ontstaat een representatief en gelijkwaardig referentiekader voor alle partijen.

Ook het Genneps Vocaal Ensemble, dat per 2024 is gestopt met de oud papier inzameling, wordt op basis van deze referentieperiode gecompenseerd. Zo ontstaat gelijke behandeling tussen alle verenigingen die in de relevante jaren hebben bijgedragen aan het systeem.

Inwonersparticipatie meegenomen in besluitvorming

Uit de inwonersenquête blijkt dat inwoners per kern vooral de voorkeur geven aan het inzamelsysteem dat ze al gewend zijn – of dat nu huis-aan-huis inzameling is of inzameling via afzetcontainers. De resultaten laten zien dat men tevreden is met het inzamelsysteem dat men gewend is, maar geven geen duidelijke richting voor een gemeentebreed systeem.

Ervaring uit andere gemeenten leert dat de invoering van huis-aan-huis inzameling van oud papier met minicontainers in eerste instantie kan leiden tot vragen of weerstand onder

inwoners. Tegelijkertijd blijkt dat men na invoering overwegend positief is over het gebruiksgemak en het serviceniveau van deze inzamelwijze.

KANTTEKENINGEN EN RISICO'S

De overgang naar een nieuw inzamelsysteem voor oud papier brengt enkele aandachtspunten met zich mee. In de eerste plaats zal de wijziging voor inwoners in bepaalde kernen een zichtbare verandering betekenen, zeker waar men overstapt van brengvoorzieningen naar huis-aan-huisinzameling met minicontainers. Dit kan leiden tot vragen of weerstand, vooral in de beginfase. Heldere communicatie en een zorgvuldige invoering zijn daarom essentieel voor draagvlak en acceptatie.

Ook vanuit verenigingen kan weerstand worden verwacht. Voor de verenigingen vormen de opbrengsten uit oud papier een structurele en substantiële inkomstenbron. Het wegvallen van deze inkomsten heeft directe impact op hun begroting. Hoewel hiervoor een afbouwregeling wordt aangeboden, is het verlies aan inkomsten daarmee niet volledig gecompenseerd. Daarbij geldt dat de huidige vergoedingen feitelijk een verkapte subsidie vormen voor de deelnemende verenigingen: zij ontvangen gemeentelijke middelen voor een inzamelmodel dat niet langer kostendekkend of toekomstbestendig is. Dit leidt tot een ongelijk speelveld tussen verenigingen die wel en niet deelnemen aan de inzameling.

Tegelijkertijd moeten deze zorgen worden geplaatst in de context van bredere ontwikkelingen in de afvalbranche. In heel Nederland staat de oud papier inzameling met verenigingen onder druk door strengere veiligheidseisen, cao-beperkingen, personeelstekorten en de toenemende behoefte aan professionalisering. Het is daarom niet realistisch te veronderstellen dat de huidige werkwijze op termijn behouden kan blijven. Door tijdig te anticiperen, keuzes te maken en betrokkenen goed te informeren, kan de noodzakelijke verandering in goede banen worden geleid.

Tot slot is de voorgestelde systematiek van oud papier inzameling – huis-aan-huis via minicontainers – nog niet definitief gekoppeld aan een specifieke uitvoeringspartij. De voorgestelde verkenningsfase voor aansluiting bij een publieke organisatievorm voor de afvalinzameling en -verwerking moet nog gestart worden. In die verkenning nemen we dit voorstel voor de papierinzameling mee, zodat het tijdig kan worden afgestemd en ingebed in de toekomstige uitvoeringsstructuur.

WAT BETEKENT DIT VOORSTEL VOOR DE INWONERS?

Vanaf 2027 verandert de manier waarop oud papier in Gennep wordt ingezameld. Nu verschilt dat per kern: in sommige kernen halen vrijwilligers het papier huis-aan-huis op, in andere moeten inwoners het zelf naar een container brengen. Dat leidt tot ongelijkheid in service en onduidelijkheid. Bovendien stopt het contract met de huidige inzamelaar eind 2026 en uit een marktconsultatie blijkt dat geen enkel bedrijf nog met vrijwilligers wil werken vanwege

veiligheidsrisico's, cao-beperkingen en personeelstekorten. Daarom kiest de gemeente voor één duidelijke aanpak: huis-aan-huisinzameling in de hele gemeente. Laagbouwwoningen krijgen een minicontainer en hoogbouwbewoners kunnen hun papier gebundeld of in een doos aan de straat zetten. Daarnaast blijft de oud papier container op de milieustraat (in beheer van de gemeente) toegankelijk, zodat inwoners tijdens de openingstijden ook daar hun papier kunnen aanbieden. Verenigingen die nu nog helpen met de inzameling krijgen een afbouwregeling over drie jaar om het verlies aan inkomsten op te vangen.

Voor bedrijven – die nu onbedoeld gebruikmaken van de papiercontainers beheerd door verenigingen – verandert er niets in de gemeentelijke inzameling van oud papier: zij zijn zelf verantwoordelijk voor de juiste inzameling en verwerking via private marktpartijen en dienen hiervoor een contract af te sluiten met een erkende inzamelaar.

Zo zorgen we voor een gelijke, veilige en toekomstbestendige manier van inzamelen voor alle inwoners van Gennepe.

EXTERN ADVIES, INSPRAAK EN DRAAGVLAK

Bij de voorbereiding van dit voorstel zijn diverse partijen betrokken en geraadpleegd.

De gemeente heeft de Afvalspiegel gevraagd om mee te kijken naar de huidige en toekomstige inrichting van de oud papier inzameling. In een opgestelde notitie zijn aandachtspunten benoemd rondom de inzamelstructuur, inzamelvolumes en kosten. Deze inzichten zijn meegenomen bij het opstellen van dit voorstel.

Daarnaast is een marktconsultatie uitgevoerd onder potentiële inzamelaars, gericht op hun visie op de toekomstige organisatie van de oud papier inzameling in Gennepe.

Ook heeft er een gesprek plaatsgevonden met de betrokken verenigingen, waarin mogelijke toekomstscenario's zijn voorgelegd en hun reactie daarop is gehoord. Hun inbreng is meegewogen in de besluitvorming.

Er is een online inwonersenquête uitgezet over de oud papier inzameling. Daarnaast is op 2 juni een informatieavond georganiseerd waarop inwoners vragen konden stellen en hun mening konden delen over de toekomstige scenario's voor de oud papier inzameling.

COMMUNICATIE EN BEKENDMAKING

De betrokken verenigingen worden geïnformeerd over de voorgestelde afbouwregeling. Zij ontvangen een toelichting op de regeling en een individueel overzicht van de verwachte vergoeding, gebaseerd op het gemiddelde van de jaren 2021 tot en met 2023.

Voor inwoners wordt op een later moment een communicatietraject opgestart waarin de nieuwe werkwijze, het gebruik van de papiercontainer en de invoeringsplanning helder worden uitgelegd. Hierbij is aandacht voor het onderscheid tussen hoogbouw en laagbouw, het tijdig beschikbaar stellen van de containers en het beantwoorden van vragen. De nieuwe inzamelwijze zal per 1 januari 2027 gelden.

JURIDISCHE PARAGRAAF

Op grond van de Wet Milieubeheer is de gemeente belast met de inzameling van afval, waaronder papier. Het inzamelsysteem (zoals inzameldienst, frequentie of type containers) en de wijzigingen daarop, vallen onder de gemeentelijke taak en wordt geregeld via verordeningen en beleid.

Uw gemeenteraad heeft de Afvalstoffenverordening Gennep 2024 vastgesteld, waarin u het algemene kader en regels stelt. Het college wijst, conform artikel 3, de inzameldienst aan en stelt nadere regels over de wijze waarop de inzameldienst huishoudelijke afvalstoffen inzamelt.

Artikel 3. Aanwijzing inzameldienst en andere inzamelaars

1. Het college wijst de inzameldienst aan belast met het ter uitvoering van de wet, de provinciale milieuverordening en de huis-aan-huis inzameling van afvalstoffen.

2. Het college kan nadere regels stellen over de wijze waarop de inzameldienst huishoudelijke afvalstoffen inzamelt.

Conform artikel 169 lid 2, 3 en 4 van de Gemeentewet dient het college uw raad actief te informeren over de uitvoering van besluiten en ontwikkelingen, die politiek bestuurlijk relevant zijn, waaronder de aanwijzing van inzameldienst en de uitvoering, alsmede de wijziging in het inzamelproces (inzameldienst, frequentie, andere methode). Nu het inzamelsysteem binnen Gennep ingrijpend wijzigt, wordt de raad gevraagd hiermee in te stemmen en vast te stellen.

FINANCIËN

Afbouwregeling voor verenigingen

Voor de betrokken verenigingen wordt een afbouwregeling voorgesteld, gebaseerd op hun gemiddelde jaarlijkse opbrengsten uit de oud papier inzameling in de periode 2021 t/m 2023.

De gemiddelde jaarlijkse vergoeding over deze periode bedraagt €38.383,90. De afbouwregeling wordt als volgt uitgevoerd:

- Jaar 1 (2027, 75%): €28.788
- Jaar 2 (2028, 50%): €19.192
- Jaar 3 (2029, 25%): €9.596

De totale kosten van de afbouwregeling bedragen daarmee €57.576.

De kosten voor de afbouwregeling over de jaren 2027 tot en met 2029 worden opgenomen in het eerstvolgende rapportagemoment binnen de P&C-cyclus. Omdat er vanaf 2027 geen tegenprestatie meer is op het gebied van afvalinzameling, kunnen deze kosten niet worden gedekt via de afvalstoffenheffing.

Structurele kosten nieuw inzamelmodel

De structurele kosten voor het nieuwe inzamelmodel van oud papier, zoals de inzet van een professionele partij en de investering in minicontainers, zijn op dit moment nog niet volledig in beeld. Deze kosten worden meegenomen in de verkenning van een nieuwe organisatievorm voor de gehele afvalinzameling en –verwerking. Naar verwachting zullen de financiële gevolgen van het nieuwe inzamelsysteem begin 2026 aan uw raad worden voorgelegd

UITVOERING EN VERVOLG

Na een positief besluit start de gemeente met de voorbereiding van de overgang naar een nieuw inzamelsysteem voor oud papier. Tot eind 2026 houdt de gemeente het huidige inzamelsysteem, in samenwerking met verenigingen, in stand. De uitwerking van het nieuwe systeem loopt parallel aan de verkenning van een nieuwe organisatievorm voor de gehele afvalinzameling en –verwerking. De exacte uitvoeringswijze – waaronder de inzamelfrequentie en de financiële consequentie – wordt dan ook meegenomen in het raadsvoorstel dat volgt uit de verkenning. Dit voorstel wordt naar verwachting in februari 2026 aan uw raad voorgelegd.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Gennepe,

De secretaris,

Bart Teunissen

De burgemeester,

Hans Teunissen

BIJLAGEN

1. Notitie Afvalspiegel: Inzameling papier en karton in de gemeente Gennepe
2. Resultaten inwoners enquête
3. Resultaten marktconsultatie
4. Verslag gesprek verenigingen
5. Overzicht vergoedingen oud papier verenigingen 2021 t/m 2023
6. Motie 392325